

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

53. An qui sine causa deponit pecunias penes usurarium, teneatur restituere usuras, quas mutuas accepit ex illa pecunia mutuata? Et an hoc sit peccatum scandali? Et quid de locatione domus usurario? ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

RESOL. LII.

An liceat sine scandalo soluere vsuras? Ex part. 5. tract. 7. Ref. 12.

§. 1. **R**espondet Valentia *tom. 3. disp. 21. quest. 21. punct. 4.* quod si quis peccauit petendo mutuum, peccat etiam soluendo vsuras, & posset quis pro hac sententia rationem hanc adducere, quia qui dat proximam materiam alteri ad peccandum; in hoc ipse peccat; vt si quis dederit vinum ebrio, vel depoluerit virginem apud luxuriosum; sed qui soluit vsuras, dat proximam materiam vsurario ad peccandum. Ergo peccat, neque satis est dicere vsurarium esse paratum, quoniam etiam si aliquis sit paratus inebriari, peccat qui dat illi vinum, & ita hanc sententiam existimat esse veram Hurtado de Mendoza *in 2. 2. disp. 173. sect. 14. §. 182.* in casu, quo sine vilo incommodo id posset praeteriri; sed addit id raro contingere posse, quia mutuatarius censetur ab vsurario deparare & illud, & erunt iurgia inter illos, item occludet viam inueniendi iterum ad vsuram.

2. His tamen non obstantibus ego affirmatiue sententiae adhaereo, quam tenet Basil. Pont. *de marr. lib. 5. cap. 18. §. 7. num. 53.* vbi sic asserit. Mihi, absolute loquendo, & seclusa aliqua praua intentione, solumque spectata vsurarum solutione, videtur nullum in ea inueniri peccatum; Idque manifeste conuincitur argumento desumpto ex *cap. debitores, de iur. iur.* Iuramentum de re illicita non est seruandum, cum iura & ratio clament, iuramentum non esse vinculum iniquitatis. At iuramentum de soluendis vsuris est obligatorium, & adimplendum, ex dicto *cap. debitores*, ergo non est peccatum in soluendis vsuris, alias non ligaretur eiusmodi iuramentum: imo peccatum esset adimplere. Ad argumentum pro contraria sententia allatum respondetur, eum, qui soluit vsuras, non offerre materiam proximam peccati, si recte inspicitur, in quo differt valde ab eo, qui offert vinum, vel deponit virginem, sed extorquentur ab eo pecunia. Quare non agit, sed patitur iniustitiam; pati autem iniustitiam nullum omnino peccatum est. Quod autem ille reuera non offerat, sed tantum patiat, ex eo colligi potest, quia saepe potest contingere vt cogatur soluere, vt si interuenit instrumentum de contractu, & iuratum, vt dictum est. Ergo signum est hunc non offerre materiam, sed pati iniustitiam. Ita Pontius. Sed circa praesentem quaestionem ne deferas videre Sanch. *in summ. tom. 1. lib. 3. cap. 11. n. 3. & seq.*

RESOL. LIII.

An qui sine causa deponit pecunias penes vsurarium, teneatur restituere vsuras, quas mutuas accepit ex illa pecunia mutuata?

Et an hoc sit peccatum scandalis?

Et quid de locatione domus vsurario? Ex p. 5. tr. 7. Ref. 11.

§. 1. **A**ffirmatiue respondet Basilius Pontius *de marrim. lib. 5. cap. 18. §. 4. num. 23.* vbi sic ait. Quoties damnum proximi sequitur contra iustitiam, teneor cessare a meo opere, alias & mihi imputabitur peccatum, & tenebor etiam ad restitutionem damni alterius, v.g. deponit quis pecunias apud numularium, siue paratum meis pecuniis foenerari, siue non paratum, sumpturum tamen occasionem ex eo deposito; vel arma bellica apud furiolum, vel pulue-

Sup hoc infra in Ref. 73. §. Item ex Caetano & in tom 6 tr. 3. Ref. 94. §. 2. post medium, & in Ref. 95. §. 2. ad lin. 4. & prope finem.

rem bellicum apud hostes, imputabitur peccatum etiam apud quem depono, si ille reuera meo deposito damnum infert, aut foeneratur meis penuniis, vel simpliciter, vel aliqua ex parte, & praeterea teneor ad restitutionem vsurarum, & damni illati proximo. Ita docet Soto *lib. 6. de iust. q. 1. art. 1. in fine.* Navar. *in sum. ma. s. 14. n. 30. illatione 12.* & S. Thom. *q. 3. de malis, art. 14. ad 18.* Huius ratio est, quia ille reuera reus est eius peccati. Quare non recte Caietan. *2. 2. q. 78. art. 4.* docuit eum, qui deponit pecunias apud numularium, quem scit pecunia illa foeneraturum esse, solui peccare contra iustitiam, & praeterea contingere potest vt peccato prodigalitate non peccet, si numularius fidelis depositarius sit, & suo tempore reddat, vt esse solet. Ita Pontius, & hanc sententiam decussit etiam Valquez testatur Castrus Palus *tom. 1. tract. 6. disp. 6. punct. 13. n. 1.*

2. Sed ipse, & merito, contrariam sententiam tenet, quam etiam tenetur Bañez *in 2. 2. q. 78. art. 4. dub. 4.* Molina *de iust. tom. 2. tract. 2. disp. 331.* quos sequitur Hurtado de Mendoza *in 2. 2. disp. 173. sect. 14. §. 181.* vbi quaerens an sit peccatum licentiae deponere pecuniam apud vsurarium ea ad vsuras foenerandum? respondit si pecunia deponatur cultoribus causa, quia alioquin periclitantur, aut alibi non possunt sine graui incommodo custodiri, nullum est peccatum eas pecunias deponere apud abufurum eius ad vsuram, siue alias habeat, siue non. Si autem sine occasione eas deposuit, peccat quidem contra chastitatem grauius, quia vsurario praebet occasionem peccati grauis, at non peccat contra iustitiam neque relinquitur tenetur vsuras ab alio partas, quia non tenetur ex iustitia abstinere ab actionibus, quae ex se non sunt illicitae mali, Ita ille, & ego. Dura enim est obligatio, quam imponit Pontius, & Valquez, & deponit pecunia certe est causa nimis remota sceleris, indigna enim voluntate foeneratoris, & voluntate feceris concedentis.

3. Non desinat hic obiter adnotare Caietanum, Bañez, Aragon. & alios penes Sanchez *in summ. tom. 1. lib. 1. c. 7. n. 3.* nullam causam in deponente pecunias apud vsurarium exposulatae: quia haec pecuniarum depositio non videtur vsurarum causa, siue nec locatio domus; & hanc sententiam probabilem putat Castrus Palus *vbi supra*, nam contrariam, quam ipse cum Sanchez, Rebello, Valentia, & aliis tenet, vocat tantum probabilioiorem.

RESOL. LIV.

Virum quis possit sumere mutuum ab vsurario sub vsuris, non solum ab subleuandum necessitatem, sed etiam propter conuicia, torquemta, ludos eius, & similia iuxta exigentiam proprii status? Ex quo inferitur, an eadem sit prorsus ratio de hoc, ac de petente Sacramentum à Ministro male parato, quamuis sciat fore, vt in peccato mortali ministret? Ex p. 1. tr. 8. Ref. 31.

§. 1. **N**egatiue respondet Syluester *verb. vsura, 7. q. 1. Rebilius de obligat. iust. p. 2. lib. 8. q. 16. sect. 6. n. 27.* & alij.

2. Sed, vt ipsemet Rebilius fatetur, contraria sententia est probabilis; quam tamen ego puto probabilioiorem: eamque docet Faustus *in speculo Confessor. in 2. 2. disp. 16. q. 1. 27. n. 4.* Sanchez *in sum. tom. 1. lib. 3. c. 8. n. 15.* qui citat Sotum, Aragon-Salonium, Ledesma, & alios. Et ratio est: quia haec omnia ad decentiam status pertinent, & ita pecunia accipiens à mutuatario non videtur cooperari eius malitiae; sed tantum peccatum permittit. Quod adeo verum existimo, vt cum ipse